

nascitur in bethleem iude. Quis tā
lapidei cordis? cuius anima nō lique
facta sit in hoc verbo? Quid enī
ari dulcius potest? Quid delectabilius
cōmentari? Quid tale unq̄ auditū
est? aut qd simile mūd9 unq̄ acce
pit? Ihesus xp̄s fili9 dei nascitur i
bethleem iude. **O** breue verbū. de
verbo abbreviato: sed celesti suavi
tate repletū laborabat affectio mel
lissime dulcedinis/copia latius effū
dere gestione: nec inuenies verba.
Tāta siq̄e grā est sermois hui9:
vt continuo inapiat nūq̄ sapere: si
vel unū yota mutauero. Ihesus xp̄s
fili9 dei nascitur in bethleem iude.
O natiuitas illibata scitate.
honorabilis mundo. amabilis hoī
bus. collata magnitudine bñfici9:
inuestigabilis eā angelis sacra p
funditate mysterij. Et in hys oīb9
amirabilis singulari excellētia nati
uitatis: vt pote q̄ nec p̄mā similem
visa est nec habere sequēte. **O** p̄t9 so
lus sine dolore/sol9 nesci9 pudore:
corruptiois ignar9: nō reserās sed
cōsecrās. virginallis vteri tēplū. **O**
nātas supra naturā: sed p̄ natura
miraculi excellētia superās: s̄ repa
rās v̄tute mysterij. **F**ies: generatio
nē istā q̄s enarrabit? Angel9 nūā
at-vir9 obumbrat. supuenit sp̄s:
Vgo credit. si de p̄cipit Vgo. p̄tuit
Vgo. manet virgo: q̄s nō miret?
Nascit̄ altissimi fili9. deus de deo
genit9 an secula: nascit̄ deniq̄ ver
bū infans: quis vel satis miretur?
Nec sane oīosa natiuitas: ā instā
osa dignatio maiestatis. **I**hesus
xp̄s fili9 dei nascit̄ i bethleem iude

Vos q̄ in puluē estis exp̄giscini et
laudate: ecce dñs venit cum salute
Venit cū salute: venit cū vnguen
tis: venit cū glā. Neq̄ ei sine salu
te ihs. neq̄ xp̄s sine vniōe: neq̄
sine glā venit fili9 dei. **D**iq̄e ip̄e sa
lus: ip̄e vniō: ip̄e glā sicut scrip
tū est. Glā p̄ris/fili9 sapiēs. Felix
aīa q̄ gustato salutis fructu trahit et
arrit in odore vngētoz: vt videat
glāz ei9. glām q̄si vniōis a p̄re
Respirate p̄dit: veit ihs q̄tere
et saluū facit qd perierat. **M**orbidū
qualescit: veit xp̄s q̄ p̄tios cor
de sanat vniōe mīe sue. **E**xultate
quāq̄ estis grādia cōcupiscētes:
descēdit ad vos filius dei. vt regni
sui faciat coheredes. Ita obsecro sa
na me dñe et sanabor. saluum me
fac et salu9 ero: glorifica. et ero glo
riosus. **D**ic nēpe bñdīcat aīa mea
dñm. et oīa q̄ intra me s̄ nōi scō e
ius: cū p̄piciat9 fueris oīb9 inīq̄ta
tib9 meis. **S**anaueris oēs infirmita
tes meas: repleueris i bonis deside
riū meū. **E**tia dilāssimi sapit
m̄: q̄ audio nasci ihs xp̄z filiū dei
Quāc̄ vocam9 ei nomē ei9 ihs. nū
si qz ip̄e saluū faciet pplm suū a pec
catis eoz? **A**ut xp̄s q̄re nōiari vo
luit: nisi qz ip̄e cōpntrescē faciet in
gū a facie olei? **Q**uare fili9 dei fac
tus ē hō: nisi vt hoīes facēt filios
dei? **V**oluntati aut ei9 q̄s resistet?
Ihs q̄ iustificat: q̄s est q̄ p̄ceptet?
Xp̄s q̄ sanat: q̄s ē q̄ vulneret? **F**i
li9 dei exaltat: q̄s ē q̄ humiliat? **N**as
cit̄ ergo ihs. **G**audet q̄s ille ē:
quē p̄petue cāpnatiōis reū adiūdi
cabat p̄cia p̄coz. **E**xcedit q̄ppe pi

etas ihu oēm criminū quantitātē ⁊
⁊ numerositatē. **N**ascit̃ xp̃s ⁊ letet̃
quātū q̃ vicis ipugnabat̃ ātiquis ⁊
siquidē aū facit̃ vñctōis xp̃i nullus
oīno stare poterit morib⁹ aīe q̃libet
inuet̃erat⁹. **N**ascit̃ fili⁹ dei ⁊ exultet̃
q̃ magna sol⁹ desiderat̃ ⁊ q̃ magn⁹
muneratoz aduenit. **F**r̃es. h̃ est he
res. deuote suscipiamus eū ⁊ sic ei ⁊
hereditas nr̃a erit. **Q**ui enī ppriū
filiū dedit ⁊ quomō nō oīa nobis si
mul aī illo donauit? **N**emo discre
dat ⁊ nemo hesitet ⁊ habem⁹ testimo
niū credibile nimis ⁊ vñ caro fac
tū est. ⁊ habitauit in nobis. **F**ac
tes habere voluit unigenitū dei ⁊
vt esset in multis fr̃ib⁹ p̃mogenit⁹
ipse **D**eq̃ nichil hesitet pusillanimi
tas fragilitatē humane. pusill⁹ fac
tus est hoīm frater ⁊ fact⁹ est hoīs
fili⁹ ⁊ fact⁹ ē hō. **V**iet h̃ hō iudicat
incredibile ⁊ fidem astruit oculi ⁊ h̃
xp̃s fili⁹ dei nascit̃ in bethleem iu
de. **E**t vide dignationē. **N**ō in ihe
rusalē ciuitate regia ⁊ s̃ in bethleē
q̃ minima est in milib⁹ iuda. **O**
bethleem parua. s̃ iā magnificata a
dño ⁊ magnificauit te q̃ fact⁹ ē in te
parū ex magno. **I**etate bethleē ⁊
⁊ p̃ oēs viros tuos festiuū hodie al
luya cante. **Q**ue tibi ciuitas si au
diat nō iudeat p̃ciosissimū illud sta
bulū. ⁊ illi⁹ p̃sep̃i glām. **I**n vñū
sa siq̃tē terra iā celebre est nomē tu
um ⁊ beatā te dicēt oēs generatio
nes. **V**biq̃ glōsa dicatur de te ciui
tas dei ⁊ vbiq̃ psallitur. q̃z hō nat⁹
ē in ea ⁊ ip̃e fudauit eā altissim⁹ **V**
biq̃ iquā p̃dicat̃. vbiq̃ clamat̃ ⁊ q̃z
ih̃s xp̃us fili⁹ dei nascitur in bethle

em iude. **N**ec oīosū q̃ additur iu
de ⁊ siquidē amonet nos ei⁹ que ad
p̃res facta est re p̃missio. **N**ō aufere
tur sceptrū de iuda ⁊ dux de femore
ei⁹ ⁊ donec veniat q̃ mittend⁹ est ⁊
ip̃e erit expectatio gentiū. **V**al⁹ q̃ p̃
pe ex iudeis ⁊ s̃ iud⁹ vsq̃ ad fines ter
re **I**uda ait te laudabūt fr̃es tui ⁊ ma
nus tue in cerniāb⁹ inimicorum tuo
rū ⁊ cetera q̃ de iuda illo nūq̃ legi
mus. s̃ in xp̃o videm⁹ impleta. **I**pse
enī leo de tribu iuda ⁊ de q̃ ⁊ addit̃
Catū⁹ leonis iuda ⁊ ad p̃cedā inq̃t
fili mi ascendisti. **M**agnus p̃dator
xp̃s ⁊ q̃ p̃s q̃ sciat vocare p̃rem aut
matrē. samarie spolia diripit **M**ag
nus p̃dator q̃ ascendēs in altū. cap
tiuā duxit captiuitatē ⁊ nec tū abstu
lit q̃cūq̃ ⁊ s̃ mag⁹ ip̃e dedit dona ho
minib⁹ **H**as itaq̃ ⁊ ceteras filēs p̃
phetas impletas i xp̃o. de eo siq̃tē ⁊
p̃dator ⁊ ad mētē reuocat q̃ d̃z beth
leē iude. **N**ec oīno q̃rete ē ⁊ vñ a
bethleē poss̃ aliqd̃ boni ē. **H**anc
qd̃ ad nos spectat ⁊ discim⁹ eā ex
h̃. quē admo⁹ suscipi velit. q̃ i beth
leē voluit nasci. **E**rat enī q̃ forte ei
sublimia q̃rēda arbitratē ē palaci
ar̃ ut aī glā rex glē suscep̃t **P**z nō
p̃p̃t h̃ a regalib⁹ illis sedib⁹ venit.
In sinistra ei⁹ diuiciē ⁊ glā ⁊ i dextra
lōgicū nitas vite. **H**oz oīz eterna i
cel̃ affluētia suppetabat ⁊ s̃ paup̃tas
nō inueibat̃ i eis. **P**orro i t̃ris abū
dabat ⁊ supabundabat h̃ sp̃s ⁊ nesc
iebat hō p̃au ei⁹ **H**ac itaq̃ dei fili⁹
cōcupiscēs ⁊ dñd̃it vt eā eligat sibi.
nob̃ q̃z sua estiatōe fāat p̃ciosā **A**d
orna thalamū tuū spon ⁊ s̃ humili
tate ⁊ paup̃tate. **I**n h̃ys enī p̃anis

complatet sibi: et maria testimoniū
habet. hys seras delectatur inuolui
Abhoiatiōes egiptiorū imola deo
tuo // **C**ōsidera deniq; qd i beth
leē iude nascit: et sollicitus esto quō
bethleē iude iueniat: et iā ne i te
quidē suscipi dēdīgatur. Bethleē qd
pe domū panis: iuda sonat confessio
nē. Tu g si diuini vbi pabulo reple
as oīam tuā: fidelit qd: et si nō dīg/
ēte quāta potes deuotiōe suscipias
panē illū qd de celo dēscēdit: et dat vi
tā mūda. dñiciū viz ihu corp9. vt ve
tere vitē corpis tui. noua illa resue
rectiōis caro reficiat et sustineat. qti
nus nouū qd ē intus vinū. hoc solū
datus glutino/ valeat p̄tinere: si de
niq; ex fide viuas. et neq; gemere
oporteat qz oblit9 sis cōdere panē
tū. bethleē fāis es: dign9 plane
susceptiōe dñici. si tū p̄fessio nō de
fuerit. **D**it p̄m iudea scificatio tu
a: cōfessione et de corde induere quā
maxie stola mīstris suis xps accep
tat. Deniq; breuiter vtrūq; tibi cō
mēdat aplūs. corde iquiens credidit
ad iusticiā. ore autē p̄fessio fit ad sa
lutē. Iusticia siquidē in corde: panis
i domo. Est enī iusticia panis: et bñ
qui esurūt iusticiā: qm̄ ipi saturabū
tur. **D**it ergo in corde iusticiā: et ius
ticia qd ex fide ē: hec enī habz glāz
apud deū. **D**it etiā in ore p̄fessio ad
salutē: et scire iam suscipe eū qd in
bethleē iude nascit: ihm xpm̄ filiū
dei. **V**ermo scāndus vñ sup.

O iuda et iherlīm nolite timere
et excediemini: et dñs erit vobis
cū. Veros alloqmur iudeos nō lra

h spū: semē abrahā. et multiplicā
tio sicut pmissa legitur. sic videtur
impleta. Neq; enī filij carnis: s; fi
lij pmissionis deputatur in semine
Et nec illi iherlīm dicim9: qd occidit
p̄phetas. Vñ enī illā p̄solemur su
per quā dñs fleuit: qd data est in s; b
uersionē. Illi dicim9 qd de celo noua
dēscēdit. Nolite timere o iuda et ihe
rusalē // **N**olite timere veri p̄fes
sores: qd nō solū ore s; toti p̄t. et ex
oī pte dño p̄fitemi. induti p̄fessionē
sicut vestimētū: p̄mo quoz oīa inte
riora dño cōfiteatur. et oīa ossa dicāt
dñe quis similis tibi: non sicut hī
qui cōfiteatur se nosse deū. factis autē
negant. Vera cōfessio ē: si oīa opa
nrā frēs. opa ei9 sint et cōfiteant ei
Cōfiteant autē gemina quadā cōfel
sione vt duplicib9 vestiamini: id ē cō
fessione peccatorū vestrorum: et cō
fessioe laudis diuine. Tūc enī veri
iudei estis. Si omīs vita v̄a cōfitea
tur vos p̄cores. et dignos multo
maiorib9 penis: deū vero sūme bo
nū. qd p hys leuib9 et t̄asitorijs/ e
terna cōdonat supplicia que memis
tis. Quis qd enī ardēt nō desiderat
p̄niam. viderē opib9 dicere non indi
gere se p̄nia: et ita suam nō cōfiteē
culpā: aut non posse p̄desse ei peni
tentiam: et sic diuinā nō cōfiteatur
bonitātē // **V**os autē esto te veri
iudei. s; et iherlīm vera: vt nichil iā
timeatis. Est enī iherlīm visio pat̄:
visio nō possessio: tui9 fines dñs po
sult patē. nō inuiciū sane nec mediū.
Si ergo patē nō habet. p̄mo qz p
fecta h̄c in hoc sclo nō potest. sal
tem videte eā. intuemini/ considerate

et desiderate eam. **N**unc sint oculi
cordis vestri: ad pacem sese dirigat
intentio vestra: ut omnia quecumque
facitis/huius pacis que exuperat om
nem sensum desiderio faciatis: in om
nibus hoc intendatis. ut reconcilia
ti/pacem habeatis ad deum. **H**ic
dicimus. nolite timere: hos consola
mur: non eos qui viam pacis non
cognouerunt. **N**am si illis dicitur
cras egrediemini: comminatio erit
ista non consolatio. **N**oli nimirum
dissolui desiderant et egredi concupis
cunt qui pacem vident: et sciunt. si
terrestres domus eorum huius habi
tationis dissoluantur. quoniam edi
ficationem habent ex deo: et non il
li qui in insaniam versi/suis compe
dibus delectantur. **D**enique hi tales
moriendo non tam egressi dicendi sunt/
quam ingressi: qui non in lucem nec in liber
tatem vadunt: sed in carcerem. sed in te
nebras. sed in infernum. **V**obis autem di
citur. nolite timere: cras egrediemini:
et iam non erit timor in finibus ves
tris. **M**ultas quidem habetis hos
tes. **C**arnem/qua nullus potest esse vi
tior hostis: per seculum nequam/
quod undique circumfusus est: princeps te
nebrarum qui viam vestram obsident in
aere collocati. **A**ttamen nolite timere:
cras egrediemini. id est in proximo:
cras enim in proximo est. **V**nde et iacob
sanctus ait **C**ras respondebit michi iusti
famea. **T**res enim sunt dies: de
quibus etiam legimus. **V**isificabit nos
post duos dies: in die tertia suscita
bit nos. **V**nde sub adā. ait in christo:
terra cum christo. **V**nde et ibi subditur. **V**a
remur sequimurque ut cognoscamus dominum:

et hic dicitur. cras egrediemini. et dominus
erit vobiscum. **H**ic enim dicitur qui
dimidiauerunt dies suos. in quibus pe
rigit dies in qua nati sunt. quod est dice
re/dies peccati: cui iheremias quo
que maledicebat dicens. **M**aledicta di
es in qua natus sum. **O**mnes enim in illa
nascimur. **V**tinam peccat in omnibus
nobis dies illa. dies nebule et caligi
nis: dies tenebrarum et turbinis:
quam nobis fecit adam. quam fecit iuni
tus qui dixit. aperiantur oculi vestri
Ecce vero illuxit nobis dies re
demptionis. noue: reparationis anti
que: felicitatis eterne. **H**ec est dies
quam fecit dominus: exultemus et letemur
in ea: quia cras egrediemur. **V**nde
nisi de condau huius seculi: de ar
gastulo huius corporis. de compedi
bus necessitatis. curiositatis. vanita
tis et voluptatis: que etiam inuit
nobis pedes tenent affectionis:
Quid enim est spiritui nostro cum
terrenis? **C**ur non spiritualia deside
rat? **S**piritualia querit. **S**piritualia sa
pit? **Q**ue sursum sunt querit. **V**bi
christus est in dextera dei: que sur
sum sunt sapit. non que super terram.
Sed corpus quod corrumpitur aggra
uat animam: et deprimit terrena
inhabitatio sensum multa cogitan
tem. **N**ecessitates multe miseri hu
ius corporis detinent nos. **V**iscus
quidem prauum desiderij et delectati
onis terrene volare non patitur: et a
cius trahit mentem/si forte aliquan
do subleuatur. **S**ed nolite timere:
cras egrediemini de locis miserie. et
de luto facis. **N**am ut inde nos edu
ceret: infixus est ipse quoque in limo

profundi **N**olite ergo timere: et eas
egrediemini de corpore mortis. et de omni
corruptione peccati. **A**gite die istum in
christo: ut abuletis sicut et ipse abula-
uit. Qui enim se dicit in christo manere:
debet sicut et ille abulauit et ipse ab-
bulare. **N**olite timere quia eas
egrediemini: et sic semper cum domi-
no eritis. **V**el quia signanter dictum
est. et dominus erit vobiscum: sic intelliga-
mus: ut cum sumus in corpore: possumus
nos esse cum domino: id est adherere eius
voluntati: sed non ille nobiscum ut consen-
tiant voluntati nostre. **V**ellemus iam liberi
esse: corrupti sumus: dissolui: egredi de si-
deramus: sed adhuc differt ille certa-
re cum eis. **E**cce egrediemur: et dominus erit
nobiscum: ut quicquid voluerimus ve-
lit: et in nullo a nostra voluntate discor-
det. **I**taque iuda et iherusalem nolite ti-
mere. si perfectionem quam desideratis non
dum potestis adipisci: sed quod minus ha-
bet imperfectio querelationis. suppleat
humilitas confessionis: et imperfectum ves-
titiu viderit oculi dei. **P**ropterea cum
mandata sua mandauit custodiri ni-
mis: ut videntes imperfectionem nostram
desicere. et non posse implere quod debet.
fugiamus ad misericordiam et dicamus. quia me-
lior est misericordia tua super vitas: et quam non
possumus in vestitu innocentie seu iusticie
appareamur vestiti confessione. **C**on-
fessio enim et pulchritudo in aspectu
domini: si tamen sit ut diximus non oris tamen.
sed totius hominis. ut omnia ossa dicant.
domine quis similis est tibi: idque solus pa-
ris intuitu. et desiderio reconciliationis
ad deum. **T**alibus enim dicit. **O** iuda
et iherusalem nolite timere: et eas egredi-
emini. et quod cito a corpore exierit animas:

omnes simul offensiones omnia desiderati-
a que per vniuersum interius mundum dis-
persa et ligata tenentur egrediuntur
de visco hoc: et dominus erit vobiscum.
Primis id quidem videri potest. si
enim ad vos respiciatis. et non ad ea que
expectant vos. **N**one hoc vniuersus
mundus expectat? **C**reatura enim sub-
iecta est vanitati: et cadente homine
quem constituerat dominus domini domus
sue. principem possessionis sue: simul
tota hereditas est corrupta. **I**n dis-
tempatus aer: terra in operibus ade-
maledicta: et omnia subdita vanitati.
Nec sane reparabitur hereditas: et
donec reparetur heredes. **V**nde et iuxta
apostoli testimonium: ingemiscit quoque et pre-
tuitur usque adhuc. **N**ec soli utique mun-
do huic: sed et angelis et hominibus spirituum
facti sumus. **H**ec inquit expectant iusti: et
donec retribuaturus sit. **E**t merces cum die
iudicii postularet non tamquam vindictam cu-
pidi: sed perfectionem desiderantes beatitu-
dinis: quam tunc habaturi sunt: accepturi
diuinitatem suam. **D**ustinete modicum tempus
donec impleatur numerus fratrum vestrorum.
Acciperunt quidem iam singulas stolas: et
sed non vestientur duplicibus. donec
vestiamur et nos. **V**adia tenemus
et obsides. ipsa eorum corpora sine
quibus consummari non possunt: et
nec ea recipiet si non nobis. **V**nde et de patri-
archis et prophetis ait apostolus. **D**eo meli-
us aliud prouideat de nobis: ut non si non
nobis assumat. **S**i agnosceremus et
nos quanto aduentu nostrum expectant: quam-
tum desiderant. quam sollicitate querunt quam libere
bona audiunt de nobis. **Q**uid tamen de
hys loquar que didicerunt ex hys que possi-
sunt compassionem: quam et ipsi nos

angeli sancti desiderant? **N**one de
vermicul istis / et de pulvere isto re
staurandi sunt muri iherlm? **P**utate
q̄tū desiderat ciues celi instaurari a
uitatē sue ruinā? **Q**uō solliati sūt vt
veniat lapides vni? q̄ cōdificetur
eis? **Q**uō discurrūt mediū iter nos
et deū. fidelissime deportantes ad eū
gemitus nrōs? et ipsius nob grām
deuotissime reportantes? **P**lane nō
dedignabūtur vt simus eorū socij?
quoz facī sūt ministri? **N**one ei oēs
āministratozj spūs sūt in ministeri
um missi? ppter eos qui hereditatē
capiunt salutis? **¶** **F**estinem9 ob
secro dilāssimū festinem9? tota nos
multitudo curie celestē expectat **E**x
ultare fecimus āgelos quando con
uersi sum9 ad penitētiā? p̄ficia
mus et festinem9 cōplere de nobis
eorū leticiā **V**e tibi quicūq; es qui
deliberas redire ad lutū. reuerti ad
vomitum. **P**utāne placatos habe
bis in iudicio? quos tāto et tam spe
rato priuāe vis gaudio? **E**xultauē
tunt cū nos ad penitētiā venim9?
tanq̄ super hys quos ab ipsa inferi
porta vernerēt reuocari. **Q**uid nūc
erit si ab ipsa paradisi ianua reuerti
viderint et abire retrozsum? eos qui
iam pedem alterū habēt in parady
so? **N**ā etsi corpa inferius? s; corda
sursum **¶** **C**urrite fr̄es currite? nō
solum āgeli? s; et ipse āgeloz crea
tor nos expectat **N**uptie pate sūt.
s; nondū plena dom9? adhuc expec
tantur de quib9 nuptie impleantur.
Expectat nos p̄ et desiderat? non
solum ppter nimā caritatē qua di
lexit nos? vnde et vnigenitus qui

in sinu patris est ipse enarrauit. **P**a
ter inq̄t amat vos? s; ppter semet
ipsum sicut loq̄tur p̄ pphetā **P**rop
ter meipsum ego facia? nō ppter vos
Quis enim implendū dubitet qd
promisit filio dicens? postula a me
et dabo tibi gētes hereditatē tuā?
Et alibi **V**ede a dextris meis? do
nec ponā inimicos tuos scabellū pe
dum tuorū **N**on cōterentur omnes
inimici eius? dū nos qui sum9 mē
bra eius aliquatenus impugnabunt
Non implebitur hec pmissio donec
nouissima inimica destruantur mores
¶ **P**ā de filio quis nesciat q̄tum
desideret fructū natiuitatē? et totū
vite quā gessit i carne? deniq; frue
tum crucis et mortē sue. p̄ciū san
guinis p̄ciosi? **N**one traditurus
est deo et patri regnū quod acquisi
uit? **N**one enim restauraturus est
creaturas suas? pro quib9 illū pa
ter misit in terris? **¶** **E**xpectat et
nos spiritus sanctus? **E**st enī caritas
et benignitas in q̄ p̄destinati sum9
ab eterno? nec dubiū quin velit p̄
destinationē suā impleri. **E**rgo qui
a parate sūt nuptie. et oīs nos curie
celestē frequētia desiderat expecte et
expectat? curram9 nō q̄si in ierto?
curram9 desiderijs et p̄fectu v̄tutū
Proficiere p̄ficia? **D**icam9 singuli
Aspice in me et misere mei? scdm
iudiciū diligentū nomē tuū **N**ō si
aut ego meui? s; sicut de creuer? mi
serere **D**icam9 ite sicut fuit volūtas
i celo sic fiat **¶** **A**spice in me et misere mei? sicut fuit volūtas tua
Dicam9 ei qm scriptū ē: si de9 p nob
quis q̄ nos? **A**ut q̄s accusabit ad
uersus electos dei? **A**n nō licet michi

quod volo facere? *Hec sit interim a-*
solatio nostra carissimi donec egredi
amur ut dominus sit nobiscum: qui
misericordia sua magna ad beatam
illam egressionem / et ad datum il-
lud etas nos perducatur. et in hoc q
q proximo etas visitare nos. Et no-
biscum esse dignetur: ut si quis forte
in temptatione qualibet detinetur.
ipso iustrante qui predicare venit
clausis apertionem / etas egredia-
tur ut cum gaudio salutari suscipi-
amus coronam patuli regis nos-
tri: ipso prestante qui cum patre
et spiritu sancto viuit et regnat de-
us. per omnia secula seculorum.
Amen.

Sermo tercia. unde supra

Hodie scietis quia veniet domi-
nus: et mane videbitis glori-
am eius. Quis terrene et filij ho-
minum audite. Vos qui in pulvere
estis expergiscimini et laudate: quia
venit mediator ad egrotos. redemp-
tor ad venditos: ad errantes via-
ad mortuos vita. Venit quippe q
projiciat in profundum maris om-
nia peccata nostra: qui sanat om-
nes infirmitates nostras: qui nos
proprie humeris ad proprie dig-
nitatis reportet originem. Magna
est ista potentia: sed plus est ammi-
randa misericordia: q sic venire vo-
luit qui potuit subuenire. *Hodie*
inquit scietis quia veniet domi-
nus. Verba hec suo quidem loco et
tempore in scriptura posita sunt: sed
non incongrue illa ad vigiliam do-

nice natiuitatis / ecclesia mater
assumpsit. Ecclesia inquam illa / q
secum habet consilium et spiritum
sponsi et dei sui: cui dilectus inter u-
bera commoratur: ipsam cordis se-
dem principaliter possidens et con-
seruans. Nimirum ipsa est que vul-
nerat cor eius. et in ipsam abyssum
secretorum dei oculum contem-
plationis immergit: ut et illi in su-
o / et sibi in eius corde perhennem
faciat mansionem. Cum ergo ipsa
in scripturis diuinis verba vel alte-
rat vel alternat: fortior est illa co-
positio. q positio prima verborum:
et fortassis tanto fortior. quantum
distat inter figuram et veritatem.
inter lucem et umbram: inter domi-
nam et anallam. *Hodie scietis*
quia veniet dominus. Secundum esuma-
tionem meam duo sunt dies: qui
in verbis istis nobis expressius co-
mentantur. Primus qui a pri-
mi hominis lapsu labitur usq; ad
finem mundi: dies cui sancti sepius
maledixisse noscuntur. Ab illa eni
lucidissima die / in qua conditus fue-
rat adam cietus est: et in hac te-
tum contritus angustias. diem te-
nebrorum incurrit. et pene a lumi-
ne veritatis extinctus. In hac die
nascuntur vniuersi: si tamen dies
debeat et non potius nox nomina-
ri: nisi q lumen rationis quasi
quantam scintillulam nobis insupe-
rabilis illa misericordia dereliquit.
Secunda vero dies erat in splen-
doribus sanctorum. in perpetuas eter-
nitates: cum incaluerit illud ser-
nissimum mane / cui est misericordia

repromissa. ⁊ absorpta erit nox in
victoria: cū dimotis vmbz et te
nebz / splendor vere lucis sursum ⁊
deorsum / intus et exterius. cūta pari
ter occupabit. Audita fac michi ma
ne misericordiam tuam aie sanctus.
Et repleti sumus mane misericordi
a tua. // **D**ed ad nostrum diem re
uertamur / qui tanq̃ custodia i noc
te pro sui breuitate dicitur: qui tan
q̃ nichilū ⁊ mane ab illo famulari
spūs sancti organo nominatur cū
dicit. Om̃ omēs dies nū defecerūt:
et defecerūt sicut sumus dies mei: et
dies mei sicut vmbra declinauerūt.
Parui et pessimi sunt omnes dies
vite mee: ait ille sanctus patriarcha q̃
vidit dñm facie ad faciem. Et quidē
in hac p̃a die homini de rōnem p̃s
tat: et tribuit intelligentiā. // **D**ed
necesse est vt exeuntem de hoc mū
do illuminet lumine sciētie sue: ne
si de domo carceris ⁊ vmbra mortis
extinctus exierit / illuminari non va
leat in eternū. **T**ercio quippe vni ge
nitū dei sol iusticie tanq̃ immensi
⁊ predari luminis ceteris. in huius
mundi carcerem illuminatus est et
accessus: vt omnis qui illuminari
voluerit accedat ad illum. illiq̃ iun
gatur: vt nichil mediū sit inter il
lum et ipsum. Peccata enim nostra
separant inter nos et deū: sed illis
sublatis vero luminī illuminādi et
quasi in corpore pandi connectimur in id
ipsum. **D**ic lumen extinctum lumi
nī lucēti et ardenti sine aliquo me
dio coniūgitur vt illuminetur: qua
tinus per exemplum visibiliū ef
fectus rerum invisibiliū cognoscām?

// **A**d hoc ergo tam magnū et
prefulgidum sydu / iuxta prophe
tam illuminem⁹ nobis lumen sciē
tie / priusq̃ de mūdi hui⁹ tenebz
exeam⁹: ne de tenebz trāscām⁹
ad tenebz. et tenebz sempiter
nas. **Q**ue est autem ista sciētia?
Profecto scire quia veniet domin⁹:
et si qñ veniet scire non possumus:
hoc est illud totū quod postulat a
nobis. **A**t inquis. **I**sta sciētia om
niū est. **Q**uis enim nesciat vel no
minetenus fidelis. quia venturus
est dominus iudicare viuos et mor
tuos? ⁊ reddere vnicuiq̃ iuxta ope
ra sua? **N**on omniū est ista sciētia
mei: s; nec multorum. **P**aucorum
est: quia reuera pauci sunt qui saluā
tur. **P**utas quia illi qui cum male
fecerint letantur. et exultant in re
bus pessimis? vel sciant vel recogni
tent quia veniet dominus? **N**i dix
erant ipsi tu noli credere: quia qui
dicit se nosse deum et mandata ei⁹
non custodit. mendax est. **C**onfite
tur aut apostol⁹ se nosse deum / fac
tis autem negant: quia fides sine
operibus mortua est. **N**on enim
ita se omni impunitate polluerent
si dominum venturum scirent vel
formidarent: sed vigilarent vtq̃.
et non sinerent tam grauiter perfo
di conscientias suas. // **P**aenti
a autem ista in primo gradu opera
tur penitudinem / id est dolorem:
vt visum in lucem. tantum in plac
tum. gaudium in merorem conuer
tat: et ināpianē displicere tibi que
vehementer ante placuerant: et il
la specialiter horreas que specialit̃

appetebas. **N**ie enim scriptum est.
quia qui addit scientiam / addit et
dolorem : ut veritas et sancte scien
tie sit dolor subsequens argumen
tum // **I**n secundo vero gradu ope
ratur correctionem / ut iam non ex
hibeas membra tua arma iniqui
tatis peccato : sed coarctas gulam.
iungulas luxuriam . superbiam de
primas : et facias sanctitati servire
corpus . qd iniquitati ante servierat
Penitudo eni sine correctione non
prodeat : sicut sapiens ait . Unus
edificans et unus destruens : quid p
dest ei nisi labor ? **Q**ui eni baptiza
tur a mortuo et iterum tangit eum . ni
hil proficiat lavatio eius : sed iuxta
saluatoris sententiam videndum ne et
deus aliquid contingat // **S**ed
quia hec diutius haberi non possunt .
nisi circa se multa circa speciem meam
indefessa vigilet et attendat : in ter
tio gradu opatur sollicitudinem . ut
iam incipiat sollicitus ambulare cum
deo suo : et ex omni parte scrutetur
ne vel in leuissima re tremende illius
maiestatis offendat aspectus **I**n pe
nitentia accenditur . in correctione
ardet : in sollicitudine lucet : ut in
terius et exterius renouetur . **H**ic
iam respirare incipit a tribulatione ma
lorum et dolore : et timoris magnitu
dine spirituali leticia temperat : ne su
orum enormitate scelerum habun
dantiori tristitia absorbeat . **H**inc
enim timet a iudice . sperat a salua
tore : cum iam in animo eius timor
et leticia obsequit et obuenit sibi :
pletumque timor leticiam superet . leti
cia sepius timorem excludat : et in

fra sui gaudij concludat archanum
felix conscientia in qua ludamen
huiusmodi indefinenter consistat :
donec qd mortale est absorbiatur
a vita : donec evanescat timor qui
ex parte est . et succedat leticia qd
perfectum est : quia non timor sem
piterne . sed leticia sempiterna e
rit ei . // **I**am vero sic ardens
et lucens : nondum se esse in domo
confidat . ubi sine omni timore ven
torum . accensum lumen soleat de
portari : sed meminerit se esse sub
diuo : et utraqz manu studeat ope
rare qd portat . nec credat aeri . ca
am si viderit esse tranquillum . **R**e
pente enim hora qua non putave
rat mutabitur . et si vel ad modicum
manus remiserit lumen extingue
tur . **E**t si etiam ardor portantis
manus ut quandoqz fieri solet adus
serit : eligat potius pati . qm retra
here manus suas : quia in momen
to in ignem oculi poterit sufflari .
Si essemus in domo illa non ma
nufacta eterna in celis : ubi nullus
luminis intrat . nullus exit ami
cus : nichil esset timendum . **N**unc
vero tabus malignissimus et vali
dissimis ventis expositi sumus . car
ni . dyabolo . et mundo : qui con
scientiam illuminatam moluntur
extinguere . insufflantes in corda
nostra desideria mala / motus illi
ciosos : et ita te repente turbantes .
ut vix prenoscere valeas / unde ve
nias aut quo vadas . **E**x quibus
et si duo sepius intermittunt : a
tercio tamen nemo unquam sufflandi
inducias extorsit . **D**eo utraqz

manibus ⁊ cordis ⁊ corporis ani-
ma tegenda est: ne forte que iam il-
luminata fuerat extinguatur. Nec
cedendum vel recedendum/etiam si
gravis temptationum fetuor utrius-
q; hominis statum vehementer at-
traxerit: sed dicendum cum sancto.
Anima mea in manibus meis sem-
per. **E**ligamus potius ardere q̃ ce-
dere. Et sicut que in manibus nos-
tris tenemus. non facile obliuisci-
mur: sic nunq̃ obliuiscamur nego-
tium animatum nostratum: et illa
cura principaliter vigeat in cordi-
bus nostris. // **C**um ergo sic lum-
bi nostri precantur fuerint. ⁊ lucerne
ardentes: custodiende sunt vigilie
notie supra gregem cogitationū
et actionū nostrarū: vt si in prima
vigilia vel secūda vel tercia domin⁹
venerit. inueniat nos paratos. //
Prima vigilia est rectitudo operis:
vt ad hanc quā iurasti regulā oēm
vitam exequare coneris. Nec trans-
grediaris terminos quos posuerūt
patres tui: in omnib⁹ vie ⁊ vite hu-
ius exercitijs. nō dedinans ad dex-
tram vel sinistram. // **S**ecunda est
puritas intentionū: vt simplex oculus
totū corpus lucidū faciat: qua-
tinus quicquid feceris/facias prop-
ter deum: ad locū vnde exeunt gra-
tie reuertatur vt iterum fluant. //
Tercia est custodia unitatē: vt in
congregatione positus/voluntates
aliorum tuis voluntatibus antepo-
nas. vt non solū sine querela. sed et
cū gratia maneas inter fratres. por-
tans ōnes/orans pro omnibus: vt
et de te quoq; dicatur. **H**ic est fra-

trum amator populi israel. **H**ic est
qui multū orat pro populo: et pro
ciuitate sancta iherusalem. **I**ta ergo
in hac die aduentus vnigeniti no-
bis veram scientiam accendit: sci-
entiam inquam illam que nos da-
cent quia veniet dominus: que sit
morum nostrorum perpetuum ⁊ sta-
bile fundamentum. // **E**t mane
inquit videbitis gloriam eius. **M**ane
o dies que melior es i atrijs
domini super milia: quando erit
mensis ex mense. et sabbatum ex
sabbato: cum splendor lucis et fer-
uor caritatis vsq; in altissima illa
magnalia/terrarum incolae illu-
strabit: quis de te cogitare necdum
aliquid veritate presumat? **I**nterim
tamen fratres edificemus fidem nos-
tram: vt si mirabilia illa q̃ nobis
reseruantur videre non possumus:
saltem mirabilia que propter nos
in terris facta sunt aliquatulum con-
templemur. // **T**ria opera/tres
mixturæ/fecit illa maiestas i assūp-
tione nostre carnis. Vita mirabiliter
singularia/⁊ singularit̃ mirabilior:
vt talia nec facta sint. nec faciēda
amplius super terram. **C**oniuncta
quippe sunt ad inuicē de⁹ ⁊ homo ⁊
mater ⁊ virgo: fides ⁊ cor huma-
nū. **A**dmirabiles sūt iste mixture ⁊
et ōni miraculo mirabili⁹: quomo-
do tā diuersa tāq; diuisa ab inuicē.
inuicem potuerit coniūgi. // **E**t pri-
mo quidem intueri creationem. dis-
positionem. cōpositionem rerum. q̃
ta sit videlicet in creatione potētia:
quāta in dispositione sapientia: in
compositione benignitas quanta.

In creatioe vnde q̄ multa / 7 q̄ mag
na potenter creata sūt. in dispositio
ne q̄ sapienter cūcta locata sunt: in
compositione q̄ benigne sup̄ma 7 i
fima cōnexa sunt. tam amabili q̄ a
mirabili caritate. **H**uc etenim limo t̄
reno vni vitalē miscuit: vt in arbo
rib9 vnde surgit venustas in folijs 7
in florib9 pulchritudo: sapor in fruc
tib9 et mediana. **N**ec hoc cōtentus
adicit eāam vni sensibile limo nos
tro: vt in p̄corib9 que nō solum vi
tam habeant / sed 7 sentiant quicq;
partita sensualitate vigentes. **A**ddi
dit adhuc honorare limū nostrum.
et vim ei rationale imisit: vt in ho
minib9 qui iam non solum viuūt et
sentiuūt: sed et discernūt inter cōmo
dum 7 incōmodum. inter verū 7 fal
sū. **V**oluit eāā quoq; infirmio
ra nostra habundantiori glōria subli
mate: 7 cōtraxit se maiestae vt qd
melis habebat videlicet seipm / limo
nostro cōlungeret: et in p̄sona vna
sibiūcem vniretur deus et limus.
maiestas 7 infirmitas. tāta vilitas
et sublimitas tanta. **N**ichil enī deo
sublimius. nichil vilius limo: et ta
men tanta dignatione de9 descen
dit in limū. tantaq; dignitate lim9
ascendit ad deū: vt quicqd deus fa
cit / lim9 fecisse credatur: quicquid li
mus p̄tulit. deus in illo p̄tulisse di
catur. tam ineffabili q̄ incōprehen
sibili sacramento. **E**t attende quia
sicut in illa singulari diuinitate tri
nitas ē in p̄sonis / vnitas in substan
tia: sic et in ista speciali cōmixtione.
trinitas est in substantia / vnitas in
persona. **E**t sicut ibi persone nō scin

dunt vnitatem. vnitas non minuit
trinitatē: ita 7 hic persona non con
fundit substantias: nec substantie ip
se / persone dissipant vnitatem. **P**ri
ma illa trinitas hāc nobis exhibu
it trinitatem: op9 mirabile. op9 sin
gulare. inter oīa et sup̄ omnia opa
sua. **V**erbū enim et aīa et caro. in
vnam cōuenire p̄sonam: 7 hec tria
vnū. et hoc vnū tria sunt: non in cō
fusione substantie / sed vnitatis perso
ne. **H**ec est prima et superexcellens
mixtura: et hec prima int̄ tres. **A**d
uerte homo. quia limus es / et non
sis sup̄bus: quia deo iunctus es / et
non sis ingratus. **S**ecunda est
virgo et mater: vtiq; amabilis et
singularis. **A** seculo non est audita
q; virgo esset que peperit: q; mater
esset que virgo permansit. **P**rimū
iuxta certum ordinem virginitas
est. vbi fecunditas p̄dicatur: nec
fecunditas vbi virginitas honora
tur. **S**ola hec est / in qua virginitas
et fecunditas obuianerunt sibi. **I**bi
semel factum est / qd factum non fu
erat / nec fiet in eternum: quia nec
primam similem vīsa est nec habe
re sequentem. **T**ercia est fides
et cor humanum. **E**t hec quidem
prima 7 secunda inferior: sed non mi
nus fortis et fortis. **M**irum est enī /
quomodo cor humanum / hīs duo
bus fidem accommodauit: quomodo
credi potuit. q; deus homo esset: q;
virgo fuerit que peperisset. **D**icue
runt 7 testa iungi non p̄nt: sic 7
hec duo nequeūt ḡmisceri: si nō mis
ceat glutinū spūs dei. **E**rgo ne credē
dū est q; ille deus sit qui ponitur in

presepio. qui vagit in cunis. qui o-
mni infantium necessitatum iniuri-
as patitur. qui flagellatur. qui co-
spuitur. qui crucifigitur. qui ponit
in sepulchro. et inter duos lapides
concluditur. excelsus et immensus.
Illa ne virgo erit que lactat puerum.
qui mantus continuus comes est in
convivio. in thalamo. qui ducit illam
in egiptum. reducit ab egipto. et so-
lus cum illa tam longinquam. tam
secretam viam confiat. Quomodo
hoc potuit persuaderi humano ge-
neri. uniuerso orbi terrarum. Et
tam facile tam potenter persuasum
est. ut michi illud credibile faciat
credentium multitudo. Iuvenes et
virgines senes cum iunioribus ele-
gerunt nullo mortibus mori. quam
ad momentum ab ista fide deficere.
Et hec quidem mixtura excellens.
sed excellentior est secunda. tercia ve-
ro excellentissima est. **P**rimam
auris audiuit. sed oculus non vidit.
quia auditum est et creditum usque
in fines terre magnum illud pieta-
tis sacramentum. sed tamen oculus
non vidit deus absque te. quomodo
te in teo virginis ventris agustias
humano corpori iunxisti. **D**eam
dam oculus vidit. quia se secundam
et virginem illa singularis regina
conspexit. que conseruabat omnia
verba hec. conferens in corde suo.
Cognouit et ioseph non minus tes-
tis quam custos tante virginis. **T**ercia
in cor hominis ascendit.
cum quod factum est creditum est.
cum magis oraculo quam oculo credi-
mus. cum que dicta vel facta sunt

tenemus firmissime. nullatenus du-
bitantes. **I**n prima vide quid. in se-
cunda per qui dicitur. in tercia propter quod
deus dederit tibi. Dedit tibi propter
tum. per mariam. propter sanitatem.
In prima remedium est. quia ex
deo et homine cathaplasma confec-
tum est. quod sanaret omnes infirmi-
tates tuas. Contuse autem sunt
et commixte hec due species in vtero
virginis tanquam in mortuario. spiritu
sancto tanquam pistillo illas suauiter
commiscens. **D**ed quia tu dignus
non eras cui donaretur. datum est
marie. ut per illam acciperes quid
quid haberes. que per hoc quod virgo
est. exaudita est pro reuerentia sua.
in causa tua et totius generis huma-
ni. **S**i sola mater esset. sufficeret
ei ut solueretur per filiorum gene-
rationem. si sola virgo. sufficeret si-
bi ut benedictus fructus ventris eius
mundi preceps esset. **C**um ergo in
prima remedium sit. in secunda ad-
iutorium est. quia nichil nos deus
habere voluit. quod per marie ma-
nus non pertransiret. **I**n tercia au-
tem meritum habemus. et in fide
sanitas est. quia qui crediderit sal-
uus erit.

Sermo quartus. vñ supra

Hodiernum siquidem sermo-
nem ordinis nostri consuetu-
do non exigit. sed crastina opus e-
rit circa missarum sollempnia diuini
us occupari. et hora breuis sermo.

longitudinem nō admittet. Propte-
rea nō ab re puto hodie preparare
corda vestra tante solempnitati. p̄
sertim cum sit p̄fūdissima sacramen-
ti hui⁹: ⁊ icōprehensibilis altitudo:
⁊ tanq̄ fons vite quo magis hauri-
atur. eo magis exuberās nūq̄ va-
leat exhausti. Deniq; scio quē ad
modū habūdet pro xp̄o tribulatio
v̄ra: utinā habūdet q̄ solatio vestra
p̄ ipsum. Nā mundialem quītē cō-
solationem vobis offerre nec libet
nec licet. v̄tilis est ⁊ ad modicū vti-
lis h̄mōi q̄ solatio: ⁊ qd̄ magis est
metuendū. etiā vere ac salubris cō-
solationis est impedimētū. Propte-
rea qui delectatio est ⁊ gl̄a angelo-
rū: ipse fact⁹ est sal⁹ ⁊ cōsolatio mi-
serorū. Qui in ciuitate sua magn⁹
et sublimis valde beatificat aures.
ipse in exilio paru⁹ ⁊ humilis valde
letificat exules: et q̄ in altissimis ē
gl̄oria patris. factus est i terra pax
hominib⁹ bone voluntatis. Paruu-
lis enim datus est p̄nulus. vt mag-
nis detur magnus: et quos mag-
nificat paru⁹. magnificet postmo-
dum et gl̄orificet magnus et gl̄ori-
osus. Hinc sine dubio vas electiois
quod de plenitudine paruuli hui⁹
acceperat. licet puus sed plenus:
plenus gracia ⁊ veritate. ⁊ in quo
habitat omnis plenitudo diuinita-
tis corporaliter: vtiq; hinc paul⁹
enūciat verbum illud bonum. quod
hīs diebus frequenter audistis:
gaudete inquit in domino semp̄
iterum dico gaudete. Gaudete inq̄
de exhibitione: iterum dico gaudete
de promissione: quoniam ⁊ res

plena gaudio: ⁊ spes plena gaudio
o est. Gaudete qz iam percipistis do-
na sinistra: gaudete qz iam expecta-
tis premia dextere. Leua inq̄ eius
sub capite meo: ⁊ dextera eius am-
plexabitur me. Leua quītē leuat ⁊
dextera suscipit. Leua medet ⁊ iustifi-
cat: dextera amplectit et b̄n̄ficat.
In leua eius merita: in dextera ve-
ro p̄mia p̄tinēt. In dextera inquit
delicie: i sinistra sūt mediane. ¶
¶ Sed attende p̄mū medicū: attens-
de medicum sapientem: conside-
ra diligentius q̄ noua medicamina
portat. Vide q̄ nō modo p̄ciosas.
s; et speciosas attulit medianas:
non solū putiles ad sanitatis fruc-
tum: sed et delectabiles ad aspectū.
⁊ suaves ad gustum. Deniq; p̄mā
eius medianam/p̄mū quod in si-
nistra portat attende: et conceptū
inuenies sine semine. Intue-
re obsecra
quale sit istud: q̄ nouum. q̄ ammi-
rabile. q̄ amabile. q̄ iocundum.
Quid enim pulchrius? q̄ genera-
tio casta? Quid gl̄oriosius? q̄ san-
cta ⁊ sincera conceptio: in qua nichil
il pudoris est. nichil sordis. nichil
corruptionis. ¶ Ac quoniam mi-
nus fortassis detineret nos grata
licet ammiratio nouitatis. nisi fruc-
tus quoq; salutis ⁊ utilitatis con-
sideratio animum delectaret: cōcep-
tus iste non modo gl̄oriosus in ip-
sa quasi exteriori specie. sed ⁊ p̄ci-
osus est in interiori v̄tute: vt scdm̄
quod scriptum est. in sinistra domi-
ni gl̄a simul et diuicie iueniā: diui-
cie iquā salutis cū gl̄a nouitatis.
¶ Quis est enī q̄ p̄t facere mūdū de

inundo conceptū semine. Nisi tu qui
solus sine omni illiata et imūda con
ceptus es voluptate. In ipā radice
et origine mea infectus et inquinatus
sum: imunda est conceptio mea: sed
est a quo tollatur ista confusio. Ipse
eam tollit: in quem solum ipā non
cadit. Diuicias salutis habeo. qui
bus redimā pprie conceptionis ipu
ritatem: xpi purissimā conceptionē
Adde adhuc domine ihesu: in noua
signa. imuta mirabilia: nam pōra
quidem ipā consuetudine viluerunt
Plane enī solis ortus et occasus. E
re fecunditas temporum variatio.
miracula sunt et magna miracula:
sed totiens hec vidim⁹ ut iā non sit
qui attendat. Innoua signa: imuta
mirabilia. Ecce ait/ noua facio oīa
Quis hoc ait? Agn⁹ utiq; qui sede
bat in throno: Agnus plane totius
suauis/ totus delectabilis: deniq; to
tus vnctus. Hanc enim habet inter
pretationē nomen ei⁹ qd est xpi⁹
tus Cui potent asper et durus vide
ri: qui nec ipsi matri in natiuitate
quicq; asperitatis. quicq; intulit le
sionis? Vere noua miracula Con
ceptus fuit sine pudore: partus sine
dolore Mutata est in virgine male
dictio eue: peperit enī filium sine do
lore. Mutata est inquā maledictio i
benedictionē: sicut predictū est per
angelū gabrielem Benedicta tu in
mulieribus. O beata sola inter mu
lieres: benedicta. et nō maledicta:
sola a generali maledictio libera: et
a dolore parturientium aliena Nec
nutū frēs. si dolores non intulit ma
tri: qui tulit dolores mundi. scdm

qd ysayas ait: quia vere lāguor es
nōs ipse portauit. Duo sunt
que timet humana fragilitas: pu
dor et dolor. Vtūq; xps tollere ve
nit: vnde et vtrumq; suscepit: quā
do ut ceterā sileā. morte/ et morte tue
pissima condemnatus est ab iniq̄s
Itaq; vt fiducia nobis daret qd
tolleret hec a nobis: prius matrē
suam imūnem ab vtroq; seruauit:
vt nec in conceptu quicq; doloris ex
isteret. Accumulantur adhuc di
uide. crescit gloria: innouantur sig
na: et miracula imutantur Non so
lum cōceptio sine pudore. et partus
sine dolore: sed et mater est sn cor
ruptione. O vere nouitas inaudita
Virgo peperit: et post partum inui
olata permansit. Fecunditatem p
lis cum carnis integritate: et gau
dium matris habens cū virginita
tis honore. Jam secutus expecto p
missam michi gloriā incorruptionis
in carne mea: qn̄quidem p cū pser
uata est incorruptio in mē sua. Fa
cile erit illi per quem mat' ipsa in
corruptionem nō perdidit pariendo
vt et corruptibile hoc incorruptionē
induat resurgendo. Habes tamē
adhuc maiores diuicias: habes glo
riam ampliozem. Mat' est sine cor
ruptione virginitatis: fili⁹ sn omni
labe pāi. Non cadit et in matrem
eue maledictio: non cadit in prole
generalis illa conditio: de qua dic
tum est p prophetā. Nemo mun
dus a sorde: nec infans cuius vni
us diei est vita super terram. Ecce
infans sine sorde: et solus inter ho
mines verax: ymmo et veritas

ipsa Ecce agn9 sine macula: agn9
dei q tollit pccā mūdi Quis enim
pccā mel9 tolleret? q is in quē pec
catū non cadit? Iste sine dubio me
lauare pē: quē qstat inqnatū nō es
se Hec man9 optum luto detergat
oculum meū: q sola sine puluere est
Iste michi festuam educat de oca
lo. qui non habet trabem in suo: p
mo iste trabes educat de meo. qui
nec exigū puluerem habet in suo
¶ Vidim9 certe diuicias salutis
et vite: vidim9 glām eius. gloriā
quasi unigeniti a patre. Quercis a
quo patre? Et filius altissimi voca
bitur. Manifestum quis altissim9
sit. Sed ne quis remaneat locus
dissimulationis: quod ex te nasce
sanctum ait gabriel ad mariam vo
cabitur filius dei O vere sanctum.
Non dabis donum sanctum tuum
videre corruptionem: qd nec ma
tri quidem abstulit incorruptionē.
¶ Crescunt miracula: multiplicā
tur diuicie: thesaurus aperit. Que
generat mater et virgo est: qui ge
neratur deus et homo est. Sed nū
quid dabitur sanctum canib9? aut
margarite porcis? Abscondat certe
thesaurus noster i agro: et premi
a nostra in sacculo reponatur. Ope
riatur conceptus sine semine mās
desponsatione: partus sine dolore.
vagitibus paruuli et merore. Absco
datur et parturientis incorruptio le
gali purificatione: infantis innocē
tia solita arāatione. Absconde in
quam absconde maria noui solis
fulgorem: pone in presepio: inuol
ue pannis infantem. Nam et ipsi

pāni diuicie nostre sūt Pretiosiores
siquidem pāni saluatoris. Oni pue
pura: et gloriofius hoc pſepe aurea
tis regum solijs. Dicitur deniq xpi
paupertas: auctis opib9: auctisqz the
sauris. Quid eni humilitate diuice
quid pāofius paupertate inuenitur?
qua nimirū regnū celoz emittit. et
grā diuina adqzitur? Dicit scriptū
est. Beati paupes spū: qm ipsoz ē
regnū celoz. Et apud salomonē.
De9 supbis resistit: humilib9 autē
dat grām. ¶ Habes cōmēdatā hu
militate in natiuitate. In hac ei exina
niuit semetipsū formā serui accipi
ens: et habitu inuētur ut hō. Vix
adhuc pāofiores diuicias et super
cellente glām inuenire? Habes cari
tate in passiōe. Maiore hac dilectio
ne nemo habet: q vt aiām suā qd
ponat pro amias suis. Hec diuicie
salutis et glorie. sāguis pāofus q
redēpti sumus: et cuius dominica in
qua cum aplō gloriāmur. Michi in
q̄t absit gloriari: nisi in cruce domi
ni mei ihu xpi. Et dicebat. Nichil
arbitrat9 sum me scire inter vos: et
nisi xpm ihm et hūc crucifixum. Ip
sa est leua: xps ihs et hic crucifix9.
¶ Ad dextera quidē est: ihesus xpus
et hic gloriofius. ¶ Pristum inquit et
hunc crucifixum. Fortasse crux ipsa
nos sumus: cui xpxistus memoraē
infixus. Homo enim formā crucis
habet: quam si manus extenderet
expmet manifestius. Loquitur autē
xpxistus in psalmo: infixus sum in
limo profundi. Limū quidem nos
esse manifestum est. quoniā de limo
plasmati sumus. Sed tunc quidem

lim⁹ paradisi fuim⁹ : nūc vero lim⁹
p̄fundi. **I**nfix⁹ sum inquit nō p̄tā
lū nō recessi : vobiscū sum usq; ad p̄sū
mationē seculi. **D**ic enim olim tha
mar pariente sacam. prius solā p̄tu
lit manū : q̄ in sacramēto dñice pas
sionis coctinio alligata est filo. **I**
Itaq; iā quidem tenemus sinistram :
sed adhuc clamare necesse est. operi
manuū tuarū porriges dexteram.
Domine ostende nobis dexteram :
et sufficiat nobis **G**loria inquit ⁊ di
uine in domo eius : utiq; qui timeet
deum. **S**ed in domo tua domine qd ?
Profecto gratiarū actio et vox lau
dis. **B**eati qui habitāt in domo tu
a dñe : in secula seculorū laudabunt
te. **S**aul⁹ enim non vidit. auris
nō audiuit. in cor hominis nō ascen
dit : q̄ p̄pauit dñs de⁹ diligentib⁹
se. **L**ux est enim inaccessibilis : pax
est q̄ exuperat omnem sensum : fons
est qui ascensum nescit. s̄ descensum
Nō vidit ocul⁹ lucē inaccessibilem :
nō audiuit auris incōprehensibilem
Preciosi siquidem pedes euangeli
zantiū pacem. **S**ed licet in omnem
terrā exierit son⁹ eorum ⁊ pax tamē
que exuperat omnē sensum. nec ab
ipsis quāta erat potuit capi : nedū
aliorum auribus tradi. **A**it enī pau
lus ipse. **F**ratres ego me non arbi
troz comprehendisse. **F**ides quidē
ex auditu. audit⁹ p̄ verbū dei : s̄ si
des non species : ⁊ p̄missio non ex
hibitiō pacis. **E**t quidē pax ē nūc
etiā in terra. hominib⁹ bone vo
luntatis. **S**ed quid est pax ista ad
ill⁹ plenitudinem ⁊ supereminentiā
p̄as ? **V**nde et ipse dominus ait :

Pacem meam do vobis : pacem me
am relinquo vobis. **M**ea siquidem
que exuperat omnem sensum : et
est pax super pacem. cuius necdum
capaces estis. **P**ropterea do vobis
patriam p̄as : ⁊ relinquo interim
viam p̄as. **S**ed quid est quod dix
imus in cor hominis non ascēdit ?
Utq; quia fons est : ⁊ ascensum
nescit. **D**amus enim quia fontium
natura est. riuos sectari conuallū :
montiū ardua dedinare : sicut scrip
tum est. **Q**ui emittit fontes in con
uallibus : inter medium montium
pertransibunt aque. **H**oc autem ē
vnde ammonere sepius studeo cari
tatem vestram : quia deus superbie
resistit. humilibus autem dat gradi
am. **F**ons enim ad altiorē locū nō
ascēdit : q̄ sit locus ei⁹ p̄ prius de
quo ascēdit vel p̄cedit. **V**ide
ri potest scdm hanc regulam nō im
pediri a superbia vias gracie : p̄e
sertim q̄ ille primus superbus / qui
scdm scripturā rex est sup oēs filios
superbie dixisse non legitur altior
ero : sed ero iquit similis altissimo
Attamen non mentitur apostolus :
quoniam ille extollitur sup omne
qd creditur. aut qd colitur deus.
Horret humanus auditus verbū :
sed vtiā horreat similiter anim⁹
cogitatum malignum pariter ad af
fectum. **D**ico enim vobis q̄ non il
le tantum : sed et omnis superbus
extollitur supra deum. **V**ult enim
deus fieri voluntatem suam : et sup
bus vult fieri suam. **I**am videtur e
qualitas : sed attende male congrui
am p̄portionē. **D**eus quidē in hys

tantum que ratio approbat: suam
 vult fieri voluntate: **S**upbus vero
 tū cōne/et cōtra cōnem **V**ides qm
 altitudo est: et nō illuc pueniūt flu
 entia grē **N**isi cōuersi fueritis inq̄
 et efficiamī sicut puulus iste (se autē
 diat qui est fons vite. in quo habi
 tat et vnde manat plenitudo oīm
 grātum) non intrabitis in regnū ce
 lorū **P**ara p̄inde titulos. aggre
 res terrene et elate cogitatiois dis
 pge: et reformare filio hoīs/nō p̄mo
 hoī: quia fons gracie i cor homis
 carnalis scilicet et terreni nō ascen
 dit **O**culū quoq; purga. vt videre
 possis micissimam lucem: et autem
 tuā indina ad obediendū: vt quā
 doq; puenias ad quietē ppetuam
 et pacem sup pacem **L**ux enī est
 p̄pter serenitātē: pax p̄pter tran
 quillitātē: fons p̄pter affluentiam
 et eternitātē **F**ōtem assigna p̄ri ex
 quo fili9 nascitur: et spūs scūs p̄ce
 dit: lucē filio/q̄ est vtiq; cādor vite
 eterne: et lux vera illuīnans omnē
 hoīem in hūc mūdū venientē: pax
 spiritui scō q̄ nimitū sup humilē et
 quietū requiescat. **N**ec hoc dico/tā
 q̄ p̄ria ista sint singulorū: nam et
 pater lux est. vt sic fili9 lumē de lū
 ne: et filius pax est. pax nostra qui
 fecit veraq; vnū: et spūs scūs fons
 est aque salientis in vitam eternā
Sed quando ad hęc p̄ueniem9?
Quanto implebis me dñe leticia
 tū vultu tuo? **G**audem9 in te: quo
 niam visita sū nos oriens ex alto.
Item gaudeam9 expectantes beatā
 spem in aduentu secundo: sed quā
 do veniet plenitudo leticie. non de

memoria/sed de p̄ntia: de exhibiti
 one/nō de exp̄tatioē **M**odel
 tia vestra ait aplūs nota sit oībus
 hoībus: dñs p̄ce est **D**ignū est ei
 vt et modestia nrā oīb9 nota sit:
 sicut dñi dei nrī ihesu xpī modestia
 cūctis innotuit **Q**uid enī magis in
 agnū q̄ vt imoderate agat homo
 cōsciūs p̄rie ifirmitatis: qm̄ quicq;
 apparuit inter hoīes modē dñs
 maiestatis? **D**iscite inq̄ a me qui
 a mitis sū et humilis corde: vt pos
 sit eā modestia vestra ceteris inno
 tescere. **J**am q̄ sequitur dñs p̄ce
 est. de dextera debet itelligi: nā de
 sinistra ipse loq̄tur: ecce ego vobis
 cū sū oībus dieb9 vsq; ad cōsumati
 onē sculi **P**rope est dñs frēs mei:
 nichil solliciti sitis: in p̄ximo est: et
 citius appēbit **N**olite desistere/noli
 te lassari. querite eū dum inueniri
 p̄ot: iuocate eum dum p̄ce est **P**ro
 pe est hīs q̄ tribulati sunt corde:
 p̄ce est exp̄cātib9 eum: exp̄cāti
 bus eū in veritate **D**eniq; vīs nos
 se q̄ p̄ce est: audi sponsam de spō
 so canentē. quoniam ecce stat post pa
 rietem **P**arietem istum corpus tuū
 intellige: quod obstaculum ipedit.
 vt eum qui prope est nondum vale
 as intueri **P**ropterea paul9 ip̄e dis
 solui caput et cum xpō esse: et excla
 mans miserabil9. infelix inq̄t ego
 hō quis me liberabit de corpore mor
 tis hui9? **D**ic et p̄pheta in psalmo
Educ de carcere aīam meā: ad cō
 fitendū nomī tuo

Verbo eiusdem q̄ntus vnde su
 pra et de sanctificatione et p̄parati
 one et de visione.

Sanctificamini hodie. et estote
parati: die enim crastina viti-
bitis maiestatem dei in vobis. Cele-
braturi dominice natiuitatis ineffa-
bile sacramentum: iure quidem mo-
nemur fratres in omni sanctificatio-
ne preparari. Adest enim sanctus spiritus: et
adest ipse qui dicit. sancti estote quia
ego sanctus sum dominus deus vester. Alio-
quin quanto tabitur sancti caribus et mar-
garita poras: nisi prius illi ab ini-
quitate. et isti ab illicita voluptate
purgati. de cetero tota sollicitudine
fugiant: illi quidem vomitum: isti volu-
tabrum luti. **¶** **D**uscepturus olim
diuina mandata carnalis israel: sac-
tificabatur in iusticijs carnis: et bap-
tismi matibus varijs. et muneribus. et hos-
tijs. que non poterat secundum conscientiam
perfectam facere seruientem. Verum hec qui-
dem omnia transiit. nimirum usque ad tem-
poris correptionis imposita: quod utique iam
aduenit. **¶** **O**portune ergo ex hoc
iam perfecta nobis indicat sanctificatio:
interna mandatur ablutio: exigitur
mundicia spiritualia: dicente domino. Scati-
munda corde: quoniam ipsi deum videbunt.
Ad hoc vivimus sancti: ad hoc nati su-
mus. ad hoc vocati sumus: ad hoc
nobis dies hodiernus illuxit. **E**rat a-
liqua nox: quoniam nemo poterat hec opa-
ri. **E**rat nox universo cecis: ante verum
lumen cecum: an christi natiuitatem.
Erat nox etiam singulis quibusque
nostri: ante suam cuiusque conversionem.
et internam regenerationem.
Non profundissima nox et densissi-
me tenebre erant super universam
faciem terre: cum olim patres nos-
tri facilius viderent deos. et insano

penitus sacrilegio. ligna et lapides
adorarent. **N**on etiam cuique nos-
trum caliginosa nox erat. cum tanquam
sine deo in hoc seculo viveremus: cum
ambularem post concupiscentias
nostras. cum obtemperarem desiderijs se-
cularibus: cum exhiberemus membra nos-
tra arma iniquitatis peccato. cum seruire-
mus iniquitati ad iniquitatem: in qui-
bus nunc merito erubescimus tanquam o-
probrii tenebrarum. **¶** **Q**ui dormiunt nocte
dormiunt ait apostolus: et qui ebrii
sunt nocte ebrii sunt. **E**t hec quidem
fuisse: sed exatati estis: sed sanctifi-
cati estis: si tamen filii lucis estis. et
filii dici. non noctis neque tenebrarum.
Niquidem preceps dicitur est etiam ille
qui clamat. **D**obrii estote: et vigi-
late. **E**t iudeis in pentecoste de con-
discipulis loquebatur. **Q**uomoda-
huiusmodi ebrii sunt. cum sit hora dici ter-
cia. **H**oc enim est quod apostolus ei-
us ait. **N**ox precessit. dies autem appropi-
quabit. **A**biiciamus ergo opera tene-
brarum. et induamur arma lucis:
sicut in die honeste ambulemus. **A**bi-
ciamus inquit opera tenebrarum.
sompnolentiam scilicet et ebrietatem:
quoniam ut supra meminimus. qui
dormiunt nocte dormiunt. et qui ebrii
sunt nocte ebrii sunt: sed ut tanquam
in die non dormitemus. sed ambu-
lemus. atque hoc quidem honeste non
temulente. **V**ides hominem cuius ad
oculum bonum dormitat anima eius pre tedi-
o: in tenebris est usque adhuc. **V**i-
des inebriatum absinthio. sapientem
plusquam oportet. non ad sobrietatem: cu-
ius nec oculi visu. nec auris impleat

auditu? qui pramiam aut simile ali
qd diligens no facietur. longam in
stare ydopia sitim bibes: fili9 nocte
est et tenebrarū. Nec facile sepanē
hec duo: dicte scriptura. Am i de
siderijs est ois otiosus: h ē in ebri
etate est ois sompnolēt9. // **V**a
cificamur ergo hodie et pati sim9:
pati quide hodie. nocturnū exatē
do soporē: porro scificati nichilomi
nus tanq in die ab ebrietate noc
turna/cupidinis noxie frenando fu
rorē. In hys enī duob9 mādatīs. ta
ta lex pēdet et pphete: q sūt dedina
te a malo et facere bonū. Verū hec
hodie. Inā crastina nec in scificatio
ne erit nec patione: s in visioe v
tiq; maiestatis. // **C**rastina inq
die videbitis maiestātē dei in vob.
Hoc est quod ait pziarcha iacob:
cras respondebit michi iusticia me
a. Hodie enim iusticia colit: cras
respondebit. Hodie exercetur: cras
fructificabit. Alioquin quod non se
minauerit homo: nec metet. Nec
maiestatem tunc videbit. qui con
tempserit interim sanctitatem: nec
orietur ei sol glorie. an sol iusticie
ortus nō fuerit: nec illuascet dies
crastina. cui non luxerit hodierna.
Mirum item ipse qui hodie fac
tus est nobis a deo patre iusticia: et
apparebit cras vita nostra: et assu
met nos ad seipsum: ut et nos ap
paream9 cum ipso in gloria. Hodi
e enim puulus nascitur nobis. ut
non opponat homo magnificare se
ipsum: sed cōuertamur magis et ef
ficiamur paruuli: et cras exhibebitur
magnus dñs et laudabilis nimis:

ut ipsi quoq; magnificemur in lau
de. cum vitelicet erit vnicuiq; laus
a deo. Nimirū quos hodie iustifica
uerit/cras magnificabit: et consu
matioi sanctitatis/succedet visio ma
iestatis. Nec inanis visio: que nō
nisi in similitudine constat. Simi
les enim ei erim9: quoniam vide
bim9 eum sicuti ē. Vnde et hic quo
q; non simpliciter dicit videbitis ma
iestatem dei: sed additur signāter
in vobis. Hodie nimirum tanq in
speculo nos in eo videmus. dum
nostra suscipit: et cras videbim9 eum
in nobis. quando iam sua donabit:
cum ostendet nobis seipsum. et assu
met nos ad seipsum. Hoc est q trā
seuntē sese ministratū fore pmi
sit: de cui9 iterum plenitudine acci
pim9. non sane glām pro glā. sed
grām p grā: sicut scriptū est. grām
et glām dat dñs. Ne ergo qd pnae
priora munera si sequentia cōcipis
as: nec fastidias pūe edulū. si vis
accipe q sequitur: vel p ipso ferci
lo i quo apponit. qd apponit sume
re nō recuses. Ferculū ei iputabile
fecit sibi pacific9: corp9 incorruptibi
le optās sibi. in quo salutē epulas
ministrat. Nō dabis inq sem tuum
videre corruptionem. Illud vtiq; de
quo gabriel ad mariā: quod nasce
tur ex te sanctū. vocabitur fili9 dei.
Ab hoc ergo facto hodie sanctificā
mur: ut maiestatem ei9 ubi dicit il
la aspirauerit videam9: siqde dies
sanctificatus illuxit nobis: dies salu
tis. non glorie aut felicitatis. // **V**
Deniq; donec passio sancti sanctoꝝ
annūciatur. qui nimirum in pasceus

passus est / id est in die preparatio-
nis: merito omnibus dicitur. sanc-
tificamini hodie et estote parati. **N**ac-
tificamini magis de veritate in virtu-
tem proficiendo: et estote parati per-
seuerando. **I**n quibus tamen sanc-
tificabimur? Legi de quodam dicen-
te scripturam: quoniam in fide et leni-
tate ipsius sanctum fecit illum. **N**e-
que enim hominibus sine lenitate:
non plus quam deo sine fide placere pos-
sibile est. **M**erito sane in hijs mone-
mur esse parati: quibus et deo con-
ueniamus / cuius maiestatem visuri
sumus: et nobis iniucem ut in no-
bis eam pariter videamus. **P**rop-
terea siquidem oportet nos prouide-
re bona: non solum coram deo / sed
etiam coram hominibus: ut non
solum regi nostro. sed et conuicibus /
sed et comilitonibus nostris grati es-
se possimus. **E**t quidem fides an-
te omnia querenda est: de qua legi-
tur **F**ide mundans corda eorum. **S**c-
at enim mundo corde: quoniam ip-
si deum videbunt. **C**rede ergo te deo:
committe te ei. **I**acta in eum cogitatu-
tum / et ipse te enutriet: ut fiducia-
liter et fideliter dicas. dominus solli-
citus est mei. **N**eque enim hoc sapi-
unt homines amantes seipsos. ho-
mines scoli et solliciti pro seipsis: et
curam carnis perficientes in deside-
rijs: surdi ad vocem dicentis. **O**m-
nem sollicitudinem vestram proijce-
tes in eum: ipsi enim cura est de vo-
bis. **N**am sibi siquidem ipsi fidere /
non fidei: sed perfidie est: nec confi-
dentie sed diffidentie est magis in se
ipso habere fiduciam. **I**s vero fidelis est

qui nec sibi credit. nec in se sperat:
factus sibi tanquam vas perditum: sed
sic perdens animam suam ut in vitam
eternam custodiat eam. **P**orro id
quidem sola facit humilitas cordis.
ut non sibi fidelis anima inuitatur:
sed deserens semetipsam / ascendat iam
de deserto. innixa super dilectum: ac
quod ideo delicijs affluens. **N**unc
ut perfecta sit sanctificatio. etiam man-
suetudinem et socialis vite gratiam /
a sancto sanctorum discamus oportet:
sicut ipse ait. **D**iscite a me quia
mitis sum et humilis corde. **Q**uid
enim eiusmodi hominem dicere pro-
hibet delicijs affluentem. qui sua-
uis et mitis et multe misericordie.
omnibus omnia factus est: et vni-
uersos perfundit oleo quodam man-
suetudinis et lenitatis: quo sic infu-
sus est / sic perfusus. sic etiam et super-
fus: ut stillare vndique videatur. **F**e-
lix qui gemina hac sanctificatione
paratus dicere potest: paratum cor
meum deus. paratum cor meum.
Habet enim hodie quidem fructum suum ut
sanctificationem: crastina die finem
habiturus vitam eternam. **V**idebit enim
maiestatem dei quod vtiq; vita eterna
est: sicut veritas ait. **H**ec est vita e-
terna: ut cognoscant te verum deum
et quem misisti iesum christum.
Reddit ei coronam iusticie iudex in
illum diem: cui sane altera non suc-
cedet. **T**unc videbit et affluet: et
mirabitur et dilatabitur cor ipsius.
Quoniam dilatabitur? **V**sque ad vi-
dendam maiestatem dei in se. **N**oli
te arbitrari fratres: quod illa vobis pro-
missionem vobis explicare possimus

Sanctificami hodie ⁊ estote pa-
 cati ⁊ crastina die videbitis ⁊ gaude-
 bitis ⁊ gaudiū vestrū implebitur.
 Quid enī illa maiestas nō iplcat?
 Ecā supereffluet et superimplebit
 qn mensurā bonam et cōfertam et
 coagitatam et supereffluente dabit
 in sin⁹ vꝛos. Vñ adeo siquidē sup-
 effluet. vt supra modū in sublimi-
 tate excedat nō modo merita sꝫ vo-
 ta: sicut vere potēs est facere supra
 q̄ nos intelligere aut sperare possi-
 mus. **N**ā de fide nā quidē nā in-
 trib⁹ maxie cōstituta videntur: qd
 deat. quod expedit. quod delectat.
 Hec sunt que concupiscim⁹ omnes
 quidē omīa: sed alius magis hoc:
 ali⁹ aliud. Ille enim sic deditus vo-
 luptati: vt nec honestatem satis re-
 putet. nec utilitatem. Ille questui
 magis incubans: et honestum diffi-
 mulat et iocūdam. Ille voluptate
 pariter et utilitatis negligentior: so-
 lum vel maxime sectatur honore.
 Nec vere reprehensibile desiderium
 horum: sed si ibi quereamus ea v-
 bi vere inueniem⁹. Hec enim ubi
 vere sūt: vnū sunt: atq; ipm vtiq;
 sūmū bonū. sūma gloriā. sūma utili-
 tas. sūma voluptas. atq; hec q̄c q̄
 tū itē cape possum⁹ expectatio nrā
 ē: ⁊ pmissa nob visio maiestatis i
 nobis: vt sit de⁹ omnia i omnibus
 omne iocundū. omne vtile. omne
 honestum. **V**ermo sextus eius
 dem de vigilia natiuitatē dñi

Auditū audiui⁹ plenū grā:
 dignū oī acceptione. **I**hesus
 xp̄s filius dei. nascitur in bethleem

iude. **A**nima mea liquefacta est in
 sermone isto: sꝫ ⁊ spūs me⁹ in pꝛo-
 dijs meis estuat: iocūditatē hāc et
 exultationem solito vobis desiderio
 e iuuare festinans. **I**hesus sal-
 uator. Quid tam necessariū p̄dit?
 quid tā optabile mīseris? quid tā
 vtile desperatis? Alioquin vn sal⁹.
 vn vel tenuis aliqua spes salutis i
 lege p̄ci. in corpe mortis. in maliciā
 a hac diei ⁊ loco afflictionis: nisi
 noua nobis et insperata nasceret?
Et tu forte salutē optas: sꝫ curatio-
 nis acerbitate. tenetudinis p̄ci ⁊
 egritudinis proprie conscius refoz-
 mudas. **N**ec timeas: xp̄s est suauis
 plane et mitis ⁊ multe misericordi-
 e. vn⁹ oleo leticie p̄e participib⁹
 suis: eis nimirū qui licet non ipām
 plenitudinē. de plenitudie tū hui⁹
 accipiunt vñationis. **N**e vero suauē
 audiens. inefficacem fore autumes:
 saluatore: addit ecā fili⁹ dei. Qua-
 lis enī pater talis fili⁹: cui subest cū
 voluerit posse. **A**ut forsitan utilita-
 te salutis. ⁊ iocūditate vñatiōis au-
 dita. nescio quid submurmuras: ⁊
 puto ecā de honestate sollicitus.
 saluatore tibi gratularis adesse:
 vepote iacens paraliticus i grabata
 aut magis inter iherusalem ⁊ ihe-
 richo sentiui⁹ in via. **A**mplius an-
 tem letaris nec durum esse mediā
 nec grauib⁹ vti medianis: ne tibi
 forsita intolerabilior videatur bre-
 uis ipsa curatio. q̄ diuturna egritu-
 do. **N**ec nimirū sic vsq; hodie mul-
 ti pereunt medicum fugientes: q̄
 ihesum quidem nouerint. sed xp̄is-
 tum. nesciant: humano sensu de

multitudine et malignitate morbo-
rum. parate sibi medele molestia est
mātes. // Nam vero si certus es de
saluatore. et nichilomin⁹ xpm esse
cognoscis. nō vtentē cautelio s; vn-
guento. nō vñone s; vñatione curā-
tem? vñū adhuc arbitror ingenuū
posse mouere creaturā: ne forte qd
absit saluator s; nō satis cōdigna
videatur esse persona. Puto tamen
non usq; adeo ambiciosus es et glē
cupid⁹. aut zelator honoris: vt ab
vnoquopīa cōseruis tuis si p̄stare
posset hanc grāam suscipere detrec-
taret. Nam si angelus aut archan-
gelus esset: vel ex superiori quouis
ordine spiritū btōz: multo minus
aīositas tua quod causaretur habe-
ret. Nunc autē tanto ampliore tibi
deuotio suscipiendus est iste salua-
tor: quanto differenti⁹ p̄c ceteris
omnib⁹ nomen hereditauit: ih̄us
xp̄istus fili⁹ dei. Et vide si nō eui-
dētus tria hec ad pastores loquens
angelus cōmētauerit. gaudiū mag-
nū quod euangelizabat exponens:
quia inquit natus est vobis hodie
saluator qui est xp̄istus dominus.

// Exultemus ergo fratres in
hac natiuitate. et multiplicat grati-
lemur in ea: quam et salutis vtili-
tas. et vñationis suauitas. et fili⁹ dei
maiestas tam eleganter illustrat:
vt nichil desit ex omnibus que desi-
derantur: nec cōmodū. nec iocūdu
nec honestum. Exultem⁹ inquā tu
minantes intra nosmetip̄os. et iuicē
cunctantes suauē verbum: eloquiū
dulce. ih̄esus xp̄istus filius dei nas-
citur in bethleem iude. Nec michi

quis ad ista respondeat iduotus.
ingratus. irreligiosus. Non est hoc
nouū: olim auditum est. olim factū
est: olim natus est xp̄us. Ego enī
dico: olim et ante natus est. Nec
mirabitur olim et ante: cui p̄phetia
illud occurrit. in eternū et vltra. Na-
tus est ergo xp̄us: non mō an̄ hec
nrā t̄pā. s; an̄ t̄pā vniuersa. Vex il-
la qdē natiuitas posuit tenebras la-
tibulū suū: p̄mo vero lucē magis ha-
bitat iacessibilē. Latet in cor de pa-
tris: in mōte vmbroso et condenso.
Vt ergo aliquaten⁹ inotesceret na-
tus est: et in t̄pē nat⁹ ex carne. int⁹
in carne factū ē vñū caro. // Qd
tamē mirū. si vsq; hodie dicat in ec-
clesia: xp̄us fili⁹ dei nascit. qn̄ tū
longe ante dicebat. haud dubiū qn̄
de ip̄o. puer nat⁹ est nob⁹. Oli cepit
audiri vñū hoc: et nemo scōz ali-
quādo fastidiuit. Viquē xp̄us ih̄us
fili⁹ dei. heri et hodie. et in eternū.
Hinc nimis p̄m⁹ hō oīm viuētū
p̄r. magnū cunctas sacramētū. qd
in xp̄o et in ecclia. aplūs postmodū e-
uident⁹ cōmētauit: relinqt ait hā
p̄rēz. et matē et adhēbit v̄p̄ori sue:
et erūt duo in carne vna. // Hic nī-
hilominus abrahā pater omnū
credentū exultauit vt videret hunc
dicm: et vidit et gauis⁹ est. Alioq̄n
qn̄ seruū iurante sibi per deū celi/sub
femore suo manū ponere p̄cepisset:
nisi xpm vtiq; deū celi/ex eodē nasci-
tur⁹ femore p̄uidisset. // Hoc qz et
filiū cordis sui. homi s; cor suū reue-
lauit de⁹. tū iurauit veritatē et nō
frustrabiē eū: de fructu veneris tui
ponam super sedem tuam. Vnde et

in bethleem inde nascitur sicut ag-
lus ait ciuitate dauid: utiq; ppter
veritate dei ad confirmandas pmissi-
ones patrum. // Hoc etiam multisane
multisq; modis ceteris reuelatu est
patribus et prophetis. Absit autem
ut a diligentibus deum aliquando fue-
rit negligenter auditu: nisi forte ne-
gligere videbatur qui dicebat. Ob-
secro domine mitte quem missus es
et aut fasu dire qui dicebat. Vo-
tinam disrumperes celum et descen-
deres. ceteraq; similia. // Idipsum
deniq; apostoli sancti viderunt et
audierunt: et manus eorum trac-
tauerunt de verbo vite: quibus singu-
lariter aiebat Beati oculi qui vident
que vos videtis. // Postremo hoc
idem nobis quoq; seruatu est fide-
libus utiq; thesaurus fidei pmedatu:
ipso eque dicte Beati qui non vident
et crediderunt. Pars nostra hec in verbo
vite. Nec sane pceptibilis ex qua ni-
miu viuere: et qua viuatur mudus:
qm iustis ex fide viuere: et hec est vic-
toria que viuatur mudus fides nostra. Nec
est que velut quoddam eternitatis ex-
plar: pterita simul et pntia ac futu-
ra sinu quodam vastissimo copenhen-
dit: ut nichil ei ptereat. nichil pere-
at. pbeat nichil. // Mento pntia
in testimoniu fidei vze. ubi facta e
vox annuaciationis huius in aunbus ves-
tris. exultastis in gaudio: egistis g-
rias / pstrati solotens adorastis: con-
currentes velut sub umbra alatum
eius: et sub pennis eius sperantes.
Nunquid non singuli natiuitate sal-
uatoris audita. clamastis in cordi-
bus vestris dicentes: michi adherere

deo bonu est. aut potius illud quod ite
propheta ait. deo subiecta est ani-
ma mea. // Infelix quippe nimium
quisquis fide prostratus: corde ri-
gido corpus humiliavit. Est enim
qui humiliatur nequiter: interiora
autem eius plena sunt dolo. Quis
quis enim neceffitatem suam nun-
quam considerat. minus sentit incommoda.
minus pauet pericula. minus deuo-
te confugit ad remedia ceterae salute.
minus affectuose se subiacet deo: mi-
nus fideliter psallit. domine refugi-
um tu factus es nobis. huius ada-
ratio minus accepta. huius prostra-
tio minus verax. huius humiliatio
minus habes: huius etiam minus
victoriosa ymmo et minus viuifica-
des. // Quid tamen dicat. beati qui
non vident et crediderunt: quia
si non videatur ipsum credere quo-
dammodo iam videre. // Sed aduer-
te diligenter cui et quando dictum
est: ei utiq; qui arguebatur et qui
vidisset credidisset. Neque enim id
ipsum est vidisse: et ideo credidisse:
et credendo vidisse. Alioquin abra-
ham pater noster quoniam modo
dominicum hunc vidisse diem. nisi
credendo credendus est. // Sed illud
quemodo accipietur quod in hac
nocte tantum est nobis. sanctifi-
camini hodie et crasote parati. cras-
tina enim die videbitis maiestatem
dei in vobis: si non mente videre
est. pie deuotione representare. et
recolere fide non fida. magnum il-
lud magne pietatis sacramentum
quod manifestatum est in carne.
iustificatum est in spiritu. apparuit

angelis: predicatū est gentib9. cre-
ditum est mūdo: assumptum est in
glā. Semp ergo nouū qd semper
inouat mentes: nec vnq̄ vetus qd
fructificare nō cessat: qd in ppetuū
non morāscit. Hoc enī sanctū qd
nō datur videre corruptionē: hic no-
uus hō q nulli9 vetustatis capax: eti-
am eos qz iueterauerunt oīa ossa
in verā vite trāsserat nouitate. In ē
q̄ eā in pnti tā iocūdisima anūci-
atiōe si aduertistis: cōgrue satis di-
citur non tam natus esse q̄ nasci:
ihus xpūs fili9 dei. nascitur in beth-
leem iude. Dicit enī quodāmodo i-
molatur adhuc cotidie donec mortē
ei9 annūciā9: sic videtur et nasci.
dū fideliter repñtamus eius natui-
tatem. **///** Die enim crastina vi-
debim9 maiestātē dei: s̄ sane in no-
bis nō in seipso: vtiq̄ maiestātē in
humilitate. virtutē in infirmitate.
in hoīe deū. Ipse est enim emanuel
qd interpretatur nobiscū de9. Et cui
fētius audi. Verbum inquit caro
factum est: et habitauit in nobis.
Deniq; ex tūc et deinceps vidim9
gloriam eius: sed gloriam quasi v-
nigeniti a p̄re: vtiq̄ plenū gracie
vidimus et veritatis. Non enim
gloriam potestatis aut claritatis:
sed gloriam paternae pietatis. glori-
am grē: de qua aplūs in laudē inq̄t
glorie grē sue. **///** Dic ergo nasci-
tur: s̄ vbi putas? In bethleē iude.
Neq; enī deet nos ita bethleē p̄-
terire. Trāseam9 v̄s bethleem di-
cunt pastores: non bethleem p̄tran-
seam9. Quid enī si paup̄ vici9 est?
Quid si videtur mīma in iudea?

Ne id quīcōgnū ei. qui dū di-
ues esset: ppter nos paup̄ fac9 ē:
et cū ēēt magn9 dñs et laudabil̄ ni-
mis: paruul9 natus est nobis et di-
cebat. Beati paupes spiritu: qm̄ ip-
soru est regnū celoz. Itēq; Nisi cō-
uersi fueritis et efficiamini sicut pu-
er iste: non intrabitis in regnum ce-
loz. Vñ eāam stabulū elegit et p̄-
sepe. vtiq; domū luteam et diuerso-
riū iumentoz: vt hūc ēē scias q de-
stercore erigit pauperem: et saluor
facit homines et iumenta. **///** V-
tinam autem inueniamur et nos
bethleem iude. vt in nobis quoq;
dignetur nasci: et audire mereamur
qz vobis timētib9 deum orietur sol
iusticie. Forte enī h̄ est qd supra me-
minim9. ad vidēdā in nob dñi ma-
iestatē. et sanctificationē op9 esse
et p̄p̄tatiōē. Nā et iuxta pphetam
facta est iudea sanctificatio eius. qz
videlicet oīa in confessione lauātur.
Dic et dom9 panis qd bethleem so-
nat: ad p̄parationē fortasse vide-
bitur magnopere p̄tinere. Quomō-
enim paratus ille vt accipere tantū
hospitem possit: qui dicit quia non
est in domo mea panis? Deniq; qz
imparatus erat quidam: necesse ha-
buē clausū amīcū ostiū media nocte
pulsare et dicere. quia amicus me9
venit de via ad me: et non habeo
qd ponā ante illū. **///** Paratū cor
ei9 sperare i dño ait ppha. haut du-
biū quin de iusto loquēz: cōfirmatū
est cor ei9. nō cōmouebitur. Nō ē
paratū cor: qd nō est cōfirmatū. Vi-
mus autē ipō corē teste ppha: q pa-
nis cor hoīs cōfirmet. Non est ergo

paratum sed aridū et exsangue cor
eius. qui oblit⁹ est comedere panē
suum: est aut paratus et nō turba
tus ut custodiat mānta vite: qui
oblit⁹ est ea que retro sūt. et i ea q̄
ante sūt se extēdit. // Vides q̄ fugi
enda quedā sit q̄ sit quedā obliuio
cupienda. Neq̄ enī tot⁹ manasses
iordanē trāsijt: s̄ nec totus aīra e
legit sibi mānsionē. Est qui oblit⁹ ē
dñi creatoris sui: et est q̄ puidet e
um in cōspectu suo semp: oblit⁹ po
pulū suū et domū patris sui. Et ille q̄
dem celestia obliuiscitur: hic vero q̄
sunt sup̄ terram. Iste pntia: ille futu
ra. Iste que videtur: ille q̄ nō viden
tur. Postremo iste q̄ sūt sua: ille que
ihu xpi. Vterq̄ manasses: uterq̄
obliuosus. s̄ alter quise ihrlm. al
ter babilonis oblitus. Oblit⁹ est al
ter eorum que impediunt. et iste pa
tus. Alter sane eorum magis que
expediunt et que non expedit obli
uiscit: atq̄ hic penitus imparatus.
ad videntiam in se domini maiesta
te. Neq̄ enī est dom⁹ panis in q̄ sal
uatoris orietur: non est manasses il
le cui appareat ille qui israel regit.
et super cherubim sedet. // Appa
re inq̄ coram ephraym benyamyn
et manasse. Ego arbitror istos esse
tres qui saluantur: quos alius qui
dem propheta noe daniel em et iob
nominauit: eosdem quoq̄ et trib⁹
illis pastozibus designari: quibus
nato angelo magni consiliū āgel⁹
euangelizauit. Vnde autem ne for
te ipsi sint tres magi/venientes iā
non modo ab oriente: sed etiam ab
occidente: ut recumbant cum abra

ham ysaac et iacob. // Forte enim
non incongrue videbitur ad ephray
ym quidem quod fructificationem
sonat pertinere thuris oblationē: et
q̄ offerre incensum dignum in odo
rem suauitatis/proprie sit eorum
quos posuit domin⁹ ut cant et fruc
tum afferant: id est ecclesie pzela
torum. Nam et beniamyn filius
dextere offerat necesse est aurum.
id ē substantiā hui⁹ mundi: et ut vi
delicet populus in parte dextera cō
stitutus: a iudice mereatur audire: et
quia esuriui et edisus michi mādu
care et cetera. Porro manasses si ta
men is esse voluerit cui appareat do
min⁹/miram offerat mortificationis:
quam quidem a nostra spacia
liter arbitror professione requiri.
Et hec dicta sint ne ad eam partē
tabus manasse que aīra iordanem
substitit pertineamus: sed obliuiscamur
magis ea que retro sunt. extē
ti et intenti ad anteriora. // Hunc
vero redeamus vsq̄ in bethleem: et
videamus hoc verbum quod fecit
dominus. et ostendit nobis. Do
mus panis est ut iam diximus: et
bonum est nos illic esse. Vbi enim
fuerit verbum domini. non dēst v
tq̄ panis qui q̄firmet cor: dicente
p̄pheta cōfirma me in verbis tuis.
Primitiū in verbo quod procedit de
ore dei viuit homo: viuit in xpi⁹
to: viuit in eo xpi⁹tus. Vbi ori
tur. ibi apparet: nec omnino a
mat titubans cor aut vacillans: et
sed stabile et cōfirmatum. Vbi quis
murmurat. si quis hesitat. si quis
nutat. si q̄s cogitat reuolui in lutā

redire ad vomitum. mutare propo-
sitū: nō est bethleem: nō est domus pa-
nis. **D**ola enī fames et fames vali-
da in egiptū cū descendere. porcos
pascere. siliquas esurire compellit:
utpote paul agentem a domo patris
in qua mercenarij panibus habunda-
re noscuntur. **N**on ergo in huius mo-
di corde nascitur christus cui deest fidei
fortitudo. utiq; panis vite: scriptura
teste/ quoniam iustus ex fide vivit: quod
videlicet vera anime vita quod ipse est
nō nisi per fidem interius habitet in
cordibus nostris. **A**lioquin quomodo in illo
nascitur ihesus. quomodo salus erit illi:
quāquidē vera omnino certaque sententia
est. quod is tamen qui perseveraverit usque
in finem salvus erit. **N**ā quod minime
inveniatur in eo christus. nec de e-
ius sit quibus dicitur. quia vocationem ha-
betis a sancto: ex eo vel maxime co-
stat quod sine dubio eadem aruit cor eius
ex quo oblitus est comedere panem su-
um. **M**ulto minus autem ad filium dei per-
tinet qui eiusmodi est: quod nō nisi su-
per quietum et humile ac tremementem
verba sua requiescat spiritus eius: nec
sit ulla societas eternitati et tante
mutabilitati: ei qui est/ et ei qui nū-
quam in eodem permanet statu. **C**eterum
quātūlibet firmi. quātūlibet fortes.
quātūlibet pati. quātūlibet panibus
habundantes. ipso quidē largiente cui
cotidie orantes dicamus. panem nostrum
cotidianum da nobis hodie: necesse
habemus addere quod sequētur dimitte no-
bis debita nostra. **A**lioquin si dixerimus
quia pacem nō habemus: nosmetipsos se-
duamus et veritas in nobis non est.
Nunquam veritas ipsa est quod nō simpli-

ter in bethleem. sed in bethleem iu-
de nascitur: christus ihesus filius
dei. **P**recorupemus ergo faciem e-
ius in confessione: ut sanctificati pa-
riter et parati. inveniamur et nos
bethleem iude: atque ita nascentem
dominum videre mereamur in nobis.
¶ **C**eterum si qua anima consue-
verit. quod quidem multum est ad
nos: ut sit secunda virgo. sit stella
maris. sit plena gratia et superueni-
entem habens in se spiritum sanctum:
puto quod non in ea/ sed ex ea quoque
nō dedignabitur nasci. **N**emo sane
id sibi arrogare presumat: nisi quod
ipse speciali designatione tanquam di-
gitō demonstraverit dicens. **E**cce
mater mea et fratres mei. **E**nimue-
ro audi unum ex istis. **F**ilioli mei
quos iterum parturio: donec for-
metur christus in vobis. **V**i enim
nosci videbatur in eis cum forma-
batur in eis: quomodo non etiam
ab eo similiter nasci eum dicere quod
presumat. qui in ipsis eum quodam
modo parturiebat. **¶** **E**t tu qui
dem impia synagoga hunc filium
nobis peperisti: officio quodam ma-
tris. sed non matris affectu. **E**xau-
disti eum de sinu tuo. extra civitatem
deiciens/ et eleuans super terram:
tanquam diceret ecclesie gentium pari-
ter et ecclesie primitiuorum que est
in celis: nec michi nec vobis sit. sed
diuidatur. **D**iuidatur inquam non
inter utrasque: sed ab utraque. **E**xpul-
sum enim et exaltatum. et quidem
modice satis: tamen ut nec in tu-
is esset menibus. nec in terra. fer-
ro undique circumscriptum. ne forte vel hac

vel illac excederet: vel videlicet a te
supatus. ad neutra pueniret illam
Deua nimium mater. ita abortiuum
facere voluisti: dum esset q̄ exapere
posset exauiū Age ergo q̄cquid p
feceris: p̄mo q̄ nichil p̄feceris intu
ere Vndiq̄ egrediūtur filie spon:
vt videat regē salomonē in dyade
mate quo coronasti eū Relinquens
m̄tem adheret vxori suę: vt sint du
o in carne vna Et ciuitate pulsus
atq̄ exaltat⁹ a terra. omia trahit
ad se: q̄ppe q̄ est sup oīa deus bene
dictus in secula Amen.

In die sancto natiuitatē dñi. ser
mo prim⁹ beati bernardi abbis de
duob⁹ hosub⁹ et v. fontib⁹

Orandis q̄dem est
dilassimi hodie
ne dñice natiuita
tis solēpnitas: s̄
dies breuis cogit
breuiare sermonē

Nec mirū si faciā⁹ nos breue ver
bum: q̄n et de⁹ pater verbum fecit
abbreviatū Vult⁹ nosse q̄ lōgū/q̄
breue fecit? Celi inq̄t hoc verbū/
et terram ego impleo: nūc verbum
caro factū est: in āgusto p̄sepio loca
tum est // A seculo ait p̄ph̄a et i
seculum tu es deus: et ecce fact⁹ est
infans dici vni⁹. Ad q̄d hoc fr̄es?
Aut que necessitas fuit vt sic exina
nitet se. sic humiliaret. sic abbrevi
aret se dñs maiestatis? nisi vt vos
similiter faciatis? Nam clamat i ex
emplo: quod postmodū p̄dicatur⁹
est verbo: discite a me. q̄z mitis sū
et humilis corde: vt verax iueniā

qui dicit. q̄ cepit ih̄s facere et docere
Obsecro p̄inde et plurimū rogo
fr̄es. nō patiamini sine causa tā p̄o
sum exemplar vobis exhibitū esse:
sed q̄formam illi. et renouamini spū
m̄tis vestre? studete humilitati. q̄
fundamētū est custos q̄ virtutū: se
tam illam q̄ sola saluare p̄t aīas
vestras Quid enī magis indignū.
quid de testadū ampli⁹. quid graui
us puniendū? q̄ vt vidēs deum celi
puulū factū. vltra opponat magni
ficare se homo sup eā? Intolerabi
lis impudentie ē: vt ubi sese exina
niuit maiestas. vermicul⁹ inflectur
et intumescat // Hoc igitur est p̄
ter quod exinaniuit se formā serui
accipiens. qui in forma dei patres
qualis erat? s̄ exinaniuit se maie
tate et potētia: nō bonitate et mise
ricordia Quid enim ait apostol⁹?
Apparuit enim benignitas et huā
nitas saluatoris dei nostri // Ap
paruit ante potentia in rerum creati
one: et apparebat sapientia in earum
gubernatione: sed benignitas mi
sericordie nūc maxime apparuit in
humanitate Innotuerat iudeis po
testas in signis atq̄ portētis: vn
de et in ea lege inuenire sepius. e
go domin⁹. ego deus Philosophis
quoq̄ habundantibus in suo sensu
maiestas innotuit: quoniā iuxta
apostoli verba. quod notum est dei
manifestum est in illis Verumpta
men et iudei potestate ipsa p̄meban
tur: philosophi scrutatores maies
tatis opprimebātur a glōria: p̄tā
subiectionem/maiestas exigit am
mirationem: neutra imitationem